

Изм. № 5/29.03.2022 г.

**ДО МИНИСТЪРА НА ЕЛЕКТРОННОТО
УПРАВЛЕНИЕ
Г-Н БОЖИДАР БОЖАНОВ**

СТАНОВИЩЕ

на
ФОНДАЦИЯ “ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО
ИНФОРМАЦИЯ“

ОТНОСНО

проект за изменение и допълнение на Закона
за достъп до обществена информация,
публикуван за обществено обсъждане в
периода 16 – 30 март 2022 г.

Уважаеми господин Божанов,

На 16 март 2022 г. в Портала за обществени консултации бе публикуван за обществено обсъждане проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до обществена информация (ЗИД ЗДОИ). Като основен мотив за изготвяне на законодателните промени се сочи необходимостта от въвеждането на Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществения сектор. Тази е обосновката за предложените изменения и допълнения в Глава четвърта, Процедура за повторно използване на информация от обществения сектор (нова - ДВ, бр. 49 от 2007 г.). Освен това в мотивите към ЗИД ЗДОИ е посочено, че „като допълнение към предложените изменения и допълнения в Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), които произтичат от Директива (ЕС) 2019/1024, в проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на Закон за изменение и допълнение на ЗДОИ са включени и предложения в материята на правото на достъп до информация и по-конкретно в регламентацията на Платформата за достъп до обществена информация“.

Програма Достъп до Информация (ПДИ) работи в продължение на повече от 25 години на национално и международно ниво за способстване упражняването на правото на достъп до обществена информация, включително в областта на законодателството, гарантиращо това право, съобразно с принципите, заложи в Конституцията и международните стандарти. В рамките на дейността ни сме изготвили над 70 становища по проекти за нормативни актове, представили сме становища пред Конституционния съд и Европейския съд по правата на човека. Правният ни екип е предоставил консултации в няколко хиляди случаи и е осъществил защита на правото на достъп до информация в над 600 съдебни дела. Наблюдаваме законодателството, прилагането на ЗДОИ, провеждаме периодични проучвания и сме издали 22 годишни доклади за състоянието на достъпа до информация. Осъществили сме обучения на хиляди служители по приложението на ЗДОИ, Закона за защита на личните данни и друго свързано законодателство, организирали сме и сме участвали в публични форуми на различни континенти, издали сме множество публикации по темата.

За изминалите повече от две десетилетия само в два случая правителствата и народните представители не са консултирали инициативите си за промени в ЗДОИ с ПДИ като специализирана в областта на достъпа до обществена информация и авторитетна организация. Това бе:

1/ през 2018 г. - премахването на втората съдебна инстанция по делата по ЗДОИ чрез изменение на закона, иницирано в „дванадесет без пет“ в правната комисия в 44-то Народното събрание от управляващото мнозинство със ЗИД на АПК на второ четене; и

2/ през 2020 г. - инициативата на група народни представители от ГЕРБ да променят закона през 2020 г. по непрозрачен начин, без обществено обсъждане, под прикрито на промяна в друг закон - чрез § 5 от ЗИД на Закона за акцизите и данъчните складове.

Във връзка с внесения законопроект имаме някои общи и конкретни бележки.

I. Общи бележки

Настоящото становище се фокусира върху измененията и допълненията, които са извън обхвата на въвеждането на Директива (ЕС) 2019/1024. Безпокойство и

притеснения будят измененията и допълненията извън необходимостта от въвеждането на директивата.

Резюме на общите бележки

1. Не е спазен срокът за обществено обсъждане.
2. Не е мотивиран по-краткият срок за обществено обсъждане.
3. Не е извършена оценка на прилагането на ЗДОИ в частите, които се предлага да се изменят, и оценка на очакваното въздействие на предложенията

1. Принцип на прозрачност на законодателния процес

Прозрачността и общественото участие в законодателния процес са принцип в съвременните демократични общества. По това съвременната демокрация на участието, характерна за XXI век, се отличава от представителната демокрация, характерна за XIX век. В България принципите на прозрачността и общественото участие в законодателния процес бяха въведени практически за първи път през 2000 г. с обсъждането тъкмо на проекта на ЗДОИ. Единственото правно основание по онова време за подобно широко обсъждане бе текст от все още действащия Указ № 883 от 1974 г. на Държавния съвет за прилагане на Закона за нормативните актове (ЗНА). През 2003 г. за първи път бе установено задължително обществено обсъждане на проектите за закони чрез изменение и допълнение на ЗНА. През 2008 г. бе приета цяла нова глава в ЗНА, посветена на общественото обсъждане. Значимостта на правото на информация и участието на заинтересованите в законодателния процес е заложена и в Конституцията. В Решение № 4 от 26 март 2012 г. по к.д. № 14/2011 г. на Конституционния съд се подчертава, че *„Правото на информация на отделните граждани е изключително важно, за да могат те да осъществяват информиран избор.“*, а в становище на конституционния съдия Красимир Влахов към Решение на Конституционния съд № 1 от 4 февруари 2020 г. по к.д. № 17/2018 г. по повод приемането на закони „на тъмно“ е ясно заявено, че *„... закон, който е приет при незачитане на установената от самия законодател процедура, обезпечаваща качеството и прозрачността на законодателния процес, е несъответен на идеята за държава, управлявана именно от*

закона, поради което такъв акт е несъвместим с Конституцията на Република България.“

2. Липса на съображения за приложение на краткия срок за обществено обсъждане

Според чл.26, ал.1, ал.4, изр. първо от Закона за нормативните актове (ЗНА) срокът за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации, е не по-кратък от 30 дни. Разпоредбата е приета през 2016 г. като отговор на обществената необходимост от това заинтересованите да разполагат с достатъчно време за запознаване с предложенията, обмислянето и анализа им и формулиране на становища и препоръки. През годините борбата с културата на непрозрачност в този аспект бе сериозна. В периода 2003 – 2008 г. срокът за обществено обсъждане бе 30 дни, но впоследствие бе намален на 14 дни. В редакцията от 2016 г. се допуска по изключение с изрично посочване на причините в мотивите срокът за обсъждане да бъде намален, но не повече от 14 дни. Мотиви липсват, поради което е **нарушен законът**.

3. Нарушение при определяне срока за обществено обсъждане

Според българското законодателство сроковете, определени в дни, се броят от деня, следващ събитието – чл.72, изречение трето от Закона за задълженията и договорите, чл.60, ал.4 от Гражданскопроцесуалния кодекс. В Административнопроцесуалния кодекс не е определен различен начин на броене на сроковете. Следователно определянето на срок с начало 16 март и край 29 март е в **противоречие със закона**. Този срок е 13-дневен и е в нарушение на чл.26, ал.4, изречение второ от ЗНА.

4. Липса на неотложност от приемане на измененията в ЗДОИ

ЗИД на ЗДОИ с цел въвеждане на разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/1024 бе изготвен още в началото на 2021 г., като ПДИ взе участие в обсъжданията на работната група. Тогава бе приет подход на изменение и допълнение главно в глава четвърта, като правният режим относно предоставянето на достъп до обществена информация не бе засегнат от промените. Същият текст бе впоследствие обявен за обществено обсъждане в периода 16 юни – 15 юли 2021 г., без да са постъпили становища. Следователно може

ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

да се приеме, че тогавашният ЗИД на ЗДОИ е безпроблемен, изготвен и обсъден при консенсус и можеше да бъде придвижен без проблеми и в настоящия момент.

Вместо да бъде направено това, и при наистина належаща необходимост да бъдат приети промени в уредбата на повторното използване на информация от обществения сектор, но не и в уредбата относно правото на достъп до обществена информация, се предлагат без никаква спешност, но и без анализ и оценка, изменения в уредбата относно достъпа до информация.

5. Значение на ЗДОИ

Със ЗДОИ се урежда детайлно гарантираното с чл.41 от Конституцията право на всеки на достъп до информация, която се съхранява от публичните институции. Тоест, това е пряко основан на Конституцията закон. Правото на достъп до обществена информация бе признато и като попадащо в обхвата на чл.10 от Европейската конвенция за правата на човека¹. В България ЗДОИ е един от най-ефективно работещите подобни закони в Европа. Множество журналистически разследвания за лошо управление, нередности и корупция бяха основани на искана и получена по реда на закона информация (вж. <http://www.ati-journalists.net/>). Граждани и активисти у нас са определяли многократно закона като „закона на гражданите“ и „един от малкото работещи закони“. ЗДОИ се утвърди в десетилетията като „котва“ на прозрачността, отчетността и демокрацията, която се оказваше винаги непреодолима пречка пред опитите на управляващите да ограничават правата на гражданите и да постигнат и установят безконтролност на действията си.

6. Развитие и приложение на ЗДОИ през последните две десетилетия

Приетият през 2000 г. ЗДОИ бе неколкократно изменен през годините. Във всички случаи необходимостта от изменения е била внимателно преценена. През 2002 г. той бе изменен поради необходимост от хармонизиране с новоприетите закони, регламентиращи ограниченията – Закона за защита на личните данни и Закона за защита на класифицираната информация. През 2007 г. бе приета глава четвърта, въвеждаща материята, свързана с повторното използване на информация от обществения сектор съгласно тогава действащата в правото на Европейския съюз Директива 2003/98/ЕО.

¹ Решение от 8 ноември 2016 по жалба 18030/11 *Magyar Helsinki Bizottság срещу Унгария*. Становище *amicus curiae* по делото даде и ПДИ, съвместно с базираната в Лондон организация Article 19.

ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

През 2008 г. бяха създадени задълженията за активно публикуване на информация в интернет, бе прецизиран подходът към ограниченията чрез въвеждане на преценка за „надделяващ обществен интерес“ и бе ограничен обхватът на ограничението, свързано със защитата на търговската тайна. През 2015 г. бе доразвита материята, свързана с публикуването на информация в интернет, създадена онлайн Платформа за достъп до обществена информация и въведена Директива 2013/37/ЕО чрез изменения в глава четвърта. През 2021 г. бе изработен проект за ЗИД на ЗДОИ, свързани с въвеждане на новата Директива (ЕС) 2019/1024.

Във всички посочени случаи бе надлежно констатирана необходимост от измененията в ЗДОИ.

7. Тенденции в съвременното развитие на правото на достъп до обществена информация

С развитието на технологиите, още преди повече от две десетилетия се заговори за „електронния достъп“ до информация, съхранявана от държавните институции. Законът за свобода на информацията в САЩ бе изменен и допълнен в тази връзка още през 90-те години, за да обхване и електронния достъп до документи. В Европейския съюз (ЕС) двигател на развиването на дигиталния достъп се оказаха директивите относно повторната употреба на информация от обществения сектор. Последната от тази категория - Директива (ЕС) 2019/1024, която предстои да се въведе, развива задължението за публикуване на „отворени данни“.

В унисон с развиването на електронния достъп до информация в световен мащаб, българската държава прие решение да развива както публикуването на информация в интернет страниците на институциите и в отделен портал „Отворени данни“, така и да стимулира публичните институции да отговарят на електронни заявления чрез създаването на „Портал за отворени данни“. През последните три години съответно се увеличи значително обемът на подадените чрез електронна поща и портала електронни заявления.

Докато в други европейски държави с въвеждането и развиването на електронния достъп гражданите бяха окуражавани да подават заявления по мобилен телефон (напр. в Хърватия), у нас някои институции демонстрираха недоволство от новото развитие. Появиха се случаи на незаконни „разследвания“ чрез неправомерен достъп до

съхранявани от институциите бази с лични данни на това, кой в действителност е заявителят. През януари 2021 г. бе предложено по време на работата на работната група по ЗИД на ЗДОИ да се въведе изменение, тъй като административен съд бил запитал Дирекция „Модернизация на администрацията“ към Министерския съвет как работи платформата. В скорошна публична позиция на Националното сдружение на общините в България упражняването на правото да бъдат подавани електронни заявления бе наречено „злоупотреба“ с правото на информация, без да се сочи критерий, който да разграничава употребата и злоупотребата. Всичко това създава основателни притеснения, че съществува реална опасност от подронване на постиженията на демокрацията и прозрачността у нас от последните 22 години.

II. Конкретни бележки

1. *Относно § 1, с който се предлага изменение и допълнение на чл.2а, , ал.1:*

... 2. научноизследователски данни за търговски или нетърговски цели, при условие че са публично финансирани и са направени публично достояние от изследователите, организациите, осъществяващи научни изследвания, или организациите, финансиращи научни изследвания.“

Коментар: Предложението е неясно.

Мотиви: Остава неясно, кое е публично финансирано. Данните не се финансират, неясна и неточна формулировка.

2. *Относно § 3, с който се създава чл.3а, озаглавен „Задължени субекти за предоставяне на информация от обществения сектор за повторно използване*

Коментар: Предложението е приемливо.

Мотиви: Обособяването на субектите, които са длъжни да предоставят информация за повторно използване, е оправдано и би създавало по-голяма яснота.

3. *Относно § 4, с който се прави допълнение в чл.б, ал.2, като в основния текст се добавя „създаване, съхраняване и“ по отношение на принципите, свързани с предоставяне на информация за повторно използване*

Коментар: Предложението е приемливо.

Мотиви: Обхватът на приложението на формулираните принципи се разширява, което е оправдано.

4. *Относно § 5, с който се прави допълнение в чл.7, ал.2, като след думата „информация“ се добавя „и повторното използване на информация от общественя сектор“.*

Коментар: Предложението заслужава положителна оценка по съдържанието си, но стои въпросът дали това е удачното систематично място на текста.

Отделно, редакцията е непрецизна и се получава смислово разминаване.

Мотиви: Подходът, приет от законодателя до момента, смятано от 2007 г., когато бе приета нова глава четвърта в ЗДОИ, бе ограниченията на повторното използване на информация да бъдат отделно формулирани и уредени в тази глава. Съображението за това е, че докато правото на достъп до обществена информация е основно право, то използването на информация от общественя сектор не е обявено за право. Наистина, според директивите относно повторната употреба на информация от общественя сектор ограниченията трябва да съответстват на ограниченията по отношение на правото на достъп до обществена информация, като дори през 2015 г. главна дирекция към Европейската комисия представи писмено становище по въпрос, свързан с приложимостта на проверката за „надделяващ обществен интерес“. Смятаме, че следва да се помисли и обсъди дали не е удачно уредбата относно частичния достъп да бъде дадена в чл.41б, където е уредбата на ограниченията на информация от общественя сектор.

По отношение на смисловото съдържание на текста, опитът за механично добавяне е довел до граматическа, а съответно – и логическа непоследователност. „повторното използване на информация от общественя сектор може да бъде пълен и частичен“. Текстът следва да бъде преформулиран.

5. *Относно § 6, с който се прави допълнение в чл.15, ал.1, като точка трета придобива следната редакция: „описание на информационните масиви, наборите от данни и ресурсите, създавани и съхранявани от съответната администрация;“*

Коментар: Предложението е приемливо.

Мотиви: Всъщност не се създава нова редакция, а се допълва съществуващата с израза „набори от данни“. По този начин се разширява обхватът на описанието, което административните структури са длъжни да правят и публикуват.

6. *Относно § 7, с който се прави допълнение в чл.15а, ал.3, като след думата „обявява“ се добавя „и публикува в секция „Достъп до информация“ на интернет страниците по ал. 1“.*

Коментар: Предложението е неясно.

Мотиви: По този начин разпоредбата придобива редакцията:

„Всеки ръководител по чл. 15, ал.1 ежегодно обявява „и публикува в секция „Достъп до информация“ на интернет страниците по ал. 1“ актуализиран списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет за сферата на дейност на съответната администрация, както и форматите, в които е достъпна.

Остава неясно, каква е разликата между „обявява“ и „публикува“. Ако пък тези две думи са с едно и също съдържание, следва да се употреби само едната от тях.

7. *Относно § 8, с който се прави допълнение в чл.15б, като се изменя редакционно ал.1 и се създават нови алинеи 4 - 6. Относно новите алинеи 4 и 5:*

Коментар: Смятаме, че предложението за нови алинеи 4 и 5 противоречи на Конституцията.

Мотиви: Така министър, представител на изпълнителната власт, ще може да създава задължения за съдилищата, Народното събрание, президента и т.н. Такъв подход противоречи на принципа за разделение на властите, прогласен в чл.8 от Конституцията. Министърът може да изисква само от органите на изпълнителната власт, без да се създаде този проблем.

8. *Относно § 9, с който се прави изменение в чл.16а, като се създава задължение за министерството на електронното управление да изготвя обобщен доклад за състоянието на повторното използване на информация от обществения сектор и въздействие на наборите от данни с висока стойност:*

Коментар: Смятаме, че предложението трябва да се прегледа внимателно. От една страна издаването на ежегоден доклад е положителна стъпка. От друга, трябва да се прегледа от съдържателна страна.

Мотиви: Министерството заменя Държавната агенция за електронно управление в това задължение, като докладът става ежегоден вместо тригодишен, което заслужава положителна оценка. Съдържанието на доклада обаче досега беше по-детайлно дадено и включваше: 1/ наличие на информация за повторно използване; 2/ условията на предоставянето ѝ; 3/ практиките за правна защита. Отмяната им не става ясно с какви мотиви е. Неясно е какво означава „въздействие на наборите“.

9. Относно § 9, с който се прави изменение в чл.16а, алинея трета, като се създава задължение за министерството на електронното управление да публикува доклада за състоянието на повторното използване на информация от обществения сектор и въздействие на наборите от данни с висока стойност:

Коментар: Не става ясно защо отпада досегашното задължение докладът да бъде изпращан на Европейската комисия (ЕК).

Мотиви: Новата алинея трета всъщност е редакция на сегашната алинея втора. Досега съществуваше задължение за предоставяне на доклада на ЕК.

10. Относно § 10, с който се изменя чл.25, алинея първа, точка трета, като се добавя „освен когато заявлението е подадено чрез Платформата за достъп до обществена информация“.

Коментар: Предложението поставя въпроси.

Мотиви: Поначало сме изразили съгласие със съдържанието на изменението. Систематичното място обаче е главно в уредбата на формата на предоставяне – чл.26 от ЗДОИ. Основна цел на чл.25, ал.1 от ЗДОИ е да уреди минималните изисквания към реквизитите на писменото заявление за достъп до обществена информация. Посочването на предпочитаната форма на достъп е право на заявителя.

11. Относно § 11, с който се допълва чл.26, алинея първа, като се създава нова точка пета, със съдържание: „публикуване на информацията на Платформата за достъп до обществена информация“.

Коментар: Предложението е приемливо.

Мотиви: Удачно е да се въведе тази нова форма, тъй като това е целта и смисълът на платформата.

12. Относно § 12, с който се допълва чл.27, алинея първа, като се създава нова точка четвърта, изменя се и се допълва алинея втора и се създават нови две алинеи – трета и четвърта.

Коментар: Предложението е тромаво и правно-технически неиздържано. Целта на промяната може да се постигне по друг, по-подходящ начин.

Мотиви: Смятаме, че целта би се постигнала по-добре чрез създаване на нова алинея [четвърта, а сегашната четвърта да стане алинея пета] в чл.26 със следното съдържание:

„Когато заявлението е подадено чрез Платформата за достъп до обществена информация, формата за предоставяне на достъп до обществена информация е по ал. 1, т. 5.“

При предлагания от нас подход става ненужно изменението и допълнението на чл.27.

Ако пък вносителят настоява на изменение и допълнение в чл.27, то е ненужна нова алинея трета. Вместо това може да се допълни алинея втора, като след „съответния орган“ се добави:

..., а в случаите по т.4 - чрез публикуване в платформата ...“

13. Относно § 12, с който се допълва чл.27, като се създава нова алинея четвърта:

Коментар: Предложението е неприемливо.

Мотиви: С новата алинея се предлага административният орган да публикува заявлението и предоставяната информация. Според нас, на първо място, систематичното място на този текст е чл.15в, в който е уредена Платформата за достъп до обществена информация. На следващо място, освен заявлението и предоставената информация, следва да се публикува и решението на административния орган по заявлението, иначе целият процес остава неразбираем за гражданите и най-вече, съществува ли частичен отказ, например, и по какви съображения. Поначало е желателно да съществуват функционалности за проследяване на целия процес по разглеждане на заявленията по модела на електронните деловодства. Такъв е познатият подход в добре функциониращите платформи, напр. <https://www.whatdotheyknow.com/> . В противен случай остава наистина въпросът дали тежестите от функционирането на платформата не надхвърлят ползите.

Смятаме за напълно неприемливо заявителят да преценява дали да се публикуват данни от заявлението, предоставената информация и т.н. Всеки свободно може да прецени дали да използва платформата или друг способ за подаване на заявление. Съобразяването с предпочитанията на различни заявители увеличава административното бреме върху администрацията, без ясна цел. Същевременно се губи напълно основната цел и смисъл от съществуването на платформата – да придаде публичност на вече предоставената информация, като евентуално по този начин се намали броят на идентични или сходни заявления и се увеличи прозрачността на управлението.

ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

14. *Относно § 13, с който се изменя и допълва чл.39, като накрая се добавя текст „или се изпраща на посочения от заявителя профил в системата за сигурно електронно връчване, поддържана от Министерство на електронното управление като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по смисъла на Закона за електронното управление“.*

Коментар: Предложението е много проблематично.

Мотиви: Косвено в предложението се съдържа като предпоставка задължителна регистрация на заявителите в система за сигурно електронно връчване.

Предложението за изменение и допълнение на чл.39 се основава на погрешно схващане относно правния характер на правото на достъп до информация. Това е основно право и не може заявителите да бъдат принуждавани да се регистрират в някаква система за сигурно електронно връчване. Предоставянето на информация не е „електронна услуга“. То представлява изпълнение на конституционно задължение от страна на държавните органи, което кореспондира на конституционно гарантирано право. Упражняването на основните права не може да бъде обуславяно от условия, които не са предвидени в Конституцията, и които могат да доведат до невъзможност някои титуляри на правото да не са в състояние да го упражнят.

От друга страна разбираме, че се прави опит да се реши практически проблем с връчването на решение за отказ по ЗДОИ. Няма пречка да се приеме решение на този въпрос, като например се запише, че денят, следващ датата на публикуването на решението в платформата да се счита за дата на връчването му.

15. *Относно § 14, с който се изменя чл.40, алинея трета, като се възстановява касационният контрол върху решенията и отказите по ЗДОИ.*

Коментар: Предложението поражда въпроси.

Мотиви: Действително, до 2018 г. решенията на Върховния административен съд и административните съдилища подлежах на касационно обжалване пред Върховния административен съд. Това създаваше условия за уеднаквяване на практиката и избягване на противоречива практика. През 2018 г. бе създадена нова алинея трета в чл.40 от ЗДОИ с параграф от ЗИД на АПК, с неправомерно направено предложение на второ четене в правната комисия „Кирилов“, като „наказателна акция“ за активната критична позиция на ПДИ в обществената и парламентарен дебат по повод непрозрачното и ретроградно изменение и допълнение на АПК и отслабването на конституционно гарантираната съдебна защита срещу незаконни актове, действия и бездействия на администрацията. Тогава не бе направен анализ и оценка на прилагането

на закона и на процеса на съдебна защита на правото на достъп до обществена информация.

Сега се предлага връщане на стария режим на обжалване, но отново без да е направен анализ и оценка на прилагането. Наистина през изминалите години ПДИ остро критикуваше премахването на касационното обжалване. Днес обаче вече има резултати от прилагането на действащата уредба. В последните два годишни доклада на Министерския съвет за състоянието на администрацията се констатира продължаваща тенденция административните съдилища да решават делата в полза по-скоро на заявителите, отколкото на административните органи. Същевременно значително се съкрати срокът на съдебния процес. От средно около година и половина при двуинстанционния процес времето за разглеждане на жалба по ЗДОИ намаля на максимум няколко месеца. По този начин се осъществи бързо правораздаване, което особено в случая на предоставяне на обществена информация, която е „бързо остаряваща стока“, е факт, заслужаващ положителна оценка.

Наистина, съществуват случаи, в които жалбата на заявителя е отхвърлена и той/тя не може да получи възможност за правораздавателна преценка от горна съдебна инстанция по приложението на закона. Едно възстановяване на касационното обжалване следва да държи сметка за тези конкуриращи се ценности за правото на достъпа до информация и да се направи баланс в полза на ефективното упражняване и гарантиране на това основно човешко право.

16. Относно § 25, с който се изменя и допълва § 1, т.4 от ДР на ЗДОИ.

Коментар: Въпроси възникват от предложението за изменение в буква „а“. Предложенията за изменение и допълнение на останалите текстове изглеждат приемливи.

Мотиви: Препращането към конкретни текстове от ЗОП при определянето на понятието „публичноправни организации“ се е доказало, че не работи. Такова е налично и в сегашната разпоредба. При приемането на нов ЗОП или съществени изменения и допълнения в закона, нормата се обезсмисля. По-добре е да се даде съдържателно определение, като например се използва формулировката „възложители на обществени поръчки“.

17. Относно § 25, с който се изменя § 1, т.24, като се дава определение на понятията „Отвореност по замисъл и по подразбиране“:

Коментар: Предложението е неясно.

Мотиви: Предлага се определение, според което „Отвореност по замисъл и по подразбиране“ е процес, при който организациите от обществения сектор осигуряват достъпност по подразбиране на информацията от обществения сектор на всеки етап от създаването, съхраняването и предоставянето на информацията, освен когато се засягат значими обществени интереси с предоставянето на информацията“. На първо място, според това определение „отвореност по замисъл и подразбиране“ се определя като осигуряване на „достъпност по подразбиране на всеки етап“. Тоест, определението не дава ново съдържание, няма познавателна стойност, а по-скоро стои като тавтология. Понятията наистина са неразбираеми за неспециалисти, така че е необходимо да бъдат съдържателно определени. На следващо място, изключението „когато се засягат значителни интереси“ е прекалено общо дадено и е неясно. Нито става ясно по какъв начин се засягат „значителни интереси“ – по негативен или друг, нито кои и чии точно интереси се смятат за „значителни“.

III. Предложение: Да бъдат обсъдени горните бележки и съответно дадени по-прецизни формулировки на текстове, респ. да бъде спазено подходящото систематично място на тези текстове в рамките на ЗДОИ.

С уважение:

Изпълнителен директор на ПДИ: д-р Гергана Жулева

Александър Кашъмов, ръководител на правния екип на ПДИ